

Krænkelser, at der er en naturlig Pligt til at gribe ind, og dernæst om der foreligger en saadan Situation, at Danmarks aktive Deltagelse i Bestræbelserne for at afværge denne kan have praktisk Betydning. Thi hvis Danmarks Deltagelse ikke kan have en rimelig praktisk Betydning, vil Danmark ogsaa være berettiget til at hævde, at det ikke bør deltage. Og endelig vil jeg gerne understrege, at aktiv Deltagelse vil kunne foregaa paa anden Maade end ved Anvendelsen af militære Midler, og at Danmark ikke ved disse Bestemmelser paadrager sig moralsk Forpligtelse til Anvendelse af militære Midler til Hævdelse af Aalandsøernes Neutralitet. I den Henseende maa vi gaa ud fra Folkeforbundspagtens almindelige Regler. Ogsaa efter disse kan der rettes en Opfordring til en hvilken som helst Stat i Tilfælde af Krænkelser af gældende Bestemmelser om at medvirke til at optræde deroverfor. Men under de Forhandlinger, som fandt Sted mellem de 13 neutrale Stater og de allieredes Udvalg forud for Forbundspagtens Gennemførelse, blev det netop opnaaet, at det klarlagdes, at dermed paatog man sig ikke Forpligtelse til at deltage i militære Midlers Anvendelse, og netop af Hensyn til at faa dette fastslaaet var det, at det oprindelige Udkast til Forbundspagt ændredes, ved at der blev tilføjet Bestemmelse om Tilkaldelse af de enkelte Stater, saaledes at de selv kunde være med i den Beslutning, som ellers i givet Tilfælde muligvis kunde binde dem.

Jeg tror imidlertid, at Diskussionen her i Dag om disse Garantiforpligtelser ikke vil kunne føre os til noget afgørende Resultat, om jeg saa maa sige, udover at klare Standpunkterne nogenlunde overfor hinanden. Men det, at denne Diskussion føres og naturligt maa føres, gør det end mere klart, at der er Brug for et Mellemlid mellem Rigsdagen og Regeringen til Behandling af de udenrigspolitiske Spørgsmaal. Den højtærede Udenrigsminister mente, at han havde svaret paa de Spørgsmaal, der var rettet til ham. Det forekommer mig ikke, at dette er Tilfældet. Den højtærede Udenrigsminister svarede meget lidt og ikke meget klart paa de enkelte Spørgsmaal med Hensyn til Garantibestemmelserne, men han svarede overhovedet ikke paa det Krav, der med stigende Styrke maa gøre sig gældende, om en rimelig Forbindelse under Forberedelsen af saadanne Sager mellem Rigsdagen og Regeringen. Jeg ønsker at understrege dette, fordi ogsaa en anden Sag i disse Dage ganske klart paakalder en saadan Medvirken fra Rigsdagens Side. Den Maade, hvorpaa det

er gaaet med Behandlingen af de slesvigske Dokumenter, gør det ganske aabenbart, at en Forhandling mellem Rigsdagen og Regeringen om disse Dokumenters videre Skæbne er en absolut Nødvendighed. Jeg tror, at med Hensyn til Behandlingen af disse Spørgsmaal vilde det være ønskeligt, om man fra den højtærede Regerings Side selv vilde tage Initiativet og søge at finde de Former, som man maa anse for de mest hensigtsmæssige, klare sig Spørgsmaalet om, hvorledes man i den kommende Tid vil tilvejebringe det Mellemlid mellem Regeringen og Rigsdagen, som paa dette Omraade er blevet nødvendigt.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Pürschel har Ordet for en kort Bemærkning.

Pürschel: Det ærede Medlem Hr. P. Munch protesterede imod Betegnelsen af Danmark som Østersøens Vogter og sagde, at Danmark mangler Midler til under alvorlige Situationer at optræde som saadan. Det er altsaa det ærede Medlems Opfattelse, men det vilde dog, forekommer det mig, være urigtigt ved denne Lejlighed ikke at fremdrage, at i en vis given Situation, som det ærede Medlem har megen Opfordring til at huske meget nøje, nemlig i Begyndelsen af August 1914, skrev Tyskland til Danmark — man kan læse det i den tyske Marinestabs Værk —, at man opfordrede Danmark til at spærre Bælterne, og tilføjede: Herved giver Tyskland Nøglerne til Østersøen i Danmarks Haand. Den danske Regering efterkom dette Ønske fra Tysklands Side, og det forekommer mig, at dette har nogen Interesse til Belysning af det ærede Medlems Udtalelse i denne Sag.

Holstein: Den højtærede Udenrigsminister har svaret ganske undvigende paa mit Hovedspørgsmaal til ham. Han svarede mig, at han mente, at Danmark ikke i alle Tilfælde var forpligtiget til at træffe aktive Foranstaltninger; men jeg har ikke spurgt om, hvorvidt det var saaledes forpligtet i alle Tilfælde. Saa svarede den højtærede Minister endvidere, at efter Folkeforbundspagten er Medlemmerne berettigede til at skønne over, hvorvidt de vil træffe de militære Forholdsregler, som anbefales dem af Raadet; i den Henseende er jeg enig med den højtærede Minister. Men den højtærede Udenrigsminister svarede sluttelig, at Danmark paatager sig ikke andre eller større Forpligtelser ved denne Traktat, end det selv ønsker. Maa jeg heroverfor have Lov at præcisere mit Spørgsmaal en Gang til: Mener den højt-